MIKC DAUGAVPILS DIZAINA UN MĀKSLAS VIDUSSKOLA "SAULES SKOLA"

MĀCĪBU PRIEKŠMETS:
FOTOGRAFĒŠANAS UN REPRODUCĒŠANAS TEHNOLOĢIJAS

SPECIALITĀTE: **FOTOGRĀFS**
3. KURSS (2.KURSS DIVGADĪGĀ PROGRAMMĀ)

ANALOGĀ FOTOGRĀFIJA (FOTO PAPĪRA GAISMOŠANA & ATTĪSTĪŠANA) METODISKĀ IZSTRĀDNE

IZSTRĀDNES AUTORS: **EDGARS KAPLERS**

DAUGAVPILS
2024

ANOTĀCIJA

- **Edgars Kaplers**
- **ANALOGĀ FOTOGRĀFIJA**
- **Sasniedzamais rezultāts: Noturīga attēla izveidošana uz gaismjutīga fotopapīra, izmantojot foto palielinātāju un ķīmiskos procesus;**
- **Mērķauditorija (programmas nosaukums, kurss vai pedagogi): Audiovizuālā māksla un tehnoloģijas, 3.kurss; 2.kurss divgadīgā programmā;**
- **Metodiskās izstrādnes praktiskais pielietojums: līdzeklis, lai iepazīstinātu skolēnu ar plānoto darbu un uzdevumiem;**
- **Uzskates un citi mācību līdzekļi: Attīstīta melnbaltā fotofilma, foto papīrs , palielinātājs u.c. piederumi, foto ķīmija – attīstītājs, stopvanna, fiksāža;**
- **Metodiskās izstrādnes aktualitāte/novitāte: Izpratne par attēla veidošanās pamatprincipiem un analogo foto materiālu atšķirībām no digitālā foto procesa.**

SATURS

IEVADS	4
ANALOGĀ FOTOGRĀFIJA	5
RESURSI	6
NODARBĪBAS GAITA	7
IEROSINĀŠANAS FĀZE	8
APJĒGŠANAS FĀZE	10
REFLEKSIJA	12
SECINĀJUMI	13
LITERATŪRAS SARAKSTS	14

IEVADS

- Nodarbību mērķis ir parādīt analogās fotogrāfijas veidošanās ķīmiskos pamatprincipus, izmantojot ražošanā pieejamos materiālus.

- Nodarbības sasniedzamais rezultāts – spēja patstāvīgi palielināt melnbaltu attēlu uz gaismjutīga fotopapīra un to attīstīt.

ANALOGĀ FOTOGRĀFIJA

- Analogā fotogrāfija ir uz fotoķīmijas produktiem balstīta fotogrāfijas nozare, kas attēla iegūšanas procesā izmanto gaismas jutīgos sudraba halogenoīdos sāļus, kas uzklāti uz pamatnes – plastmasas filmas vai papīra. Pretēji analogajai fotogrāfijai, digitālā fotogrāfija izmanto elektronisko gaismas intensitātes un viļņa garuma mērīšanas metodi uz elektroniska vadītāja – kameras digitālā sensora.
- Analogā fotogrāfija dalās vairākos virzienos – melnbaltā un krāsainā fotogrāfija; katram no šiem virzieniem ir atšķirīgi fotoķīmiskie materiāli un attēla iegūšanas procesi. Šajā materiālā tiks tuvāk apskatīta melnbaltā analogā fotogrāfija – fotogrāfijas iegūšana uz gaismas jutīga papīra.

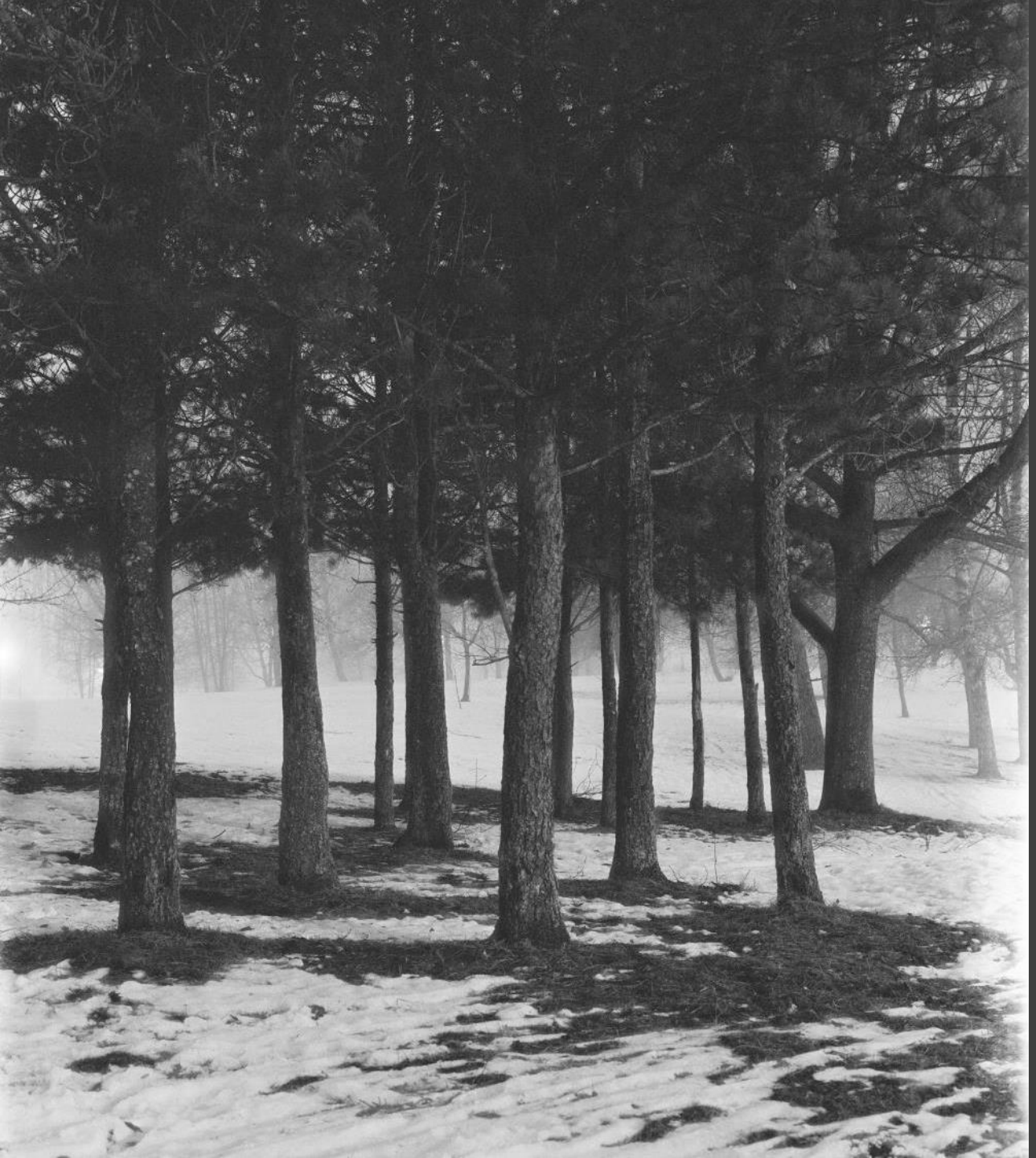
RESURSI

- Stundā nepieciešamie materiāli un iekārtas:
  - Foto filma, palielinātājs, gaismjutīgs foto papīrs;
  - Procesam nepieciešamie ķīmiskie savienojumi – attīstītājs (sārmaina vide), stopvanna (skāba vide), fiksāža (skāba vide);
  - Sarkanā gaisma;
  - Mērtrauki pareizu proporciju šķīdumu sagatavošanai;
  - Ūdens;

NODARBĪBAS GAITA

- Stundas sākumā 5 minūšu laikā informēt skolēnus par darba drošību, strādājot ar ķīmiskiem savienojumiem; demonstrēt vēlamo sasniedzamo rezultātu – palielināt un attīstīt fotogrāfiju uz gaismjutīga papīra (ierosināšanas fāze);
- 10 min. pamācība, kā ievietot esošu foto filmu palielinātājā, iegūt nepieciešamā izmēra negatīva projekciju un fokusu;
- 10 min. kopā ar skolēniem izrēķināt pareizās ķīmisko vielu un ūdens attiecības un sagatavot visus šķīdumus – attīstītāju, stopvannu & fiksāžu fotopapīra attīstīšanas procesam;
- 15 min. demonstrācija, kā sagatavot fotopapīru eksponēšanai palielinātājā, atrast piemēroto eksponēšanas ilgumu, kā attīstīt un fiksēt eksponēto fotopapīru;

IEROSINĀŠANAS FĀZE

- Darba drošības instruktāža, darbojoties ar ķīmiskiem savienojumiem;
- Uzskates materiāla izdale, lai saprastu kādam jābūt iegūstamajam rezultātam.

APJĒGŠANAS FĀZE

- Izvēlēties piemērotu negatīvu no melnbaltās filmas, ko palielināt, foto palielinātājā iestatīt piemērotu attēla izmēru un fokusu;
- Pēc uz foto ķīmijas iepakojuma norādījumiem sagatavot nepieciešamos šķīdumus – attīstītāju, stopvannu & fiksāžu;
- Izveidot testa attēlu ar eksponēšanas soli 2 sekundes, lai noteiktu piemērotāko ekspozīcijas laiku fotogrāfijai;
- Eksponēto gaismjutīgo papīru attīstīt, apturēt attīstīšanu un fiksēt 1 minūti katrā no šķīdumiem;
- Rūpīgi skalot un ļaut fotopapīram skaloties tīrā ūdenī līdz 3 stundām;
- Žāvēt iegūtās fotogrāfijas.

APJĒGŠANAS FĀZE

- Iepazīt dažādus gaismjutīga fotopapīra attīstīšanas produktu ražotājus un analizēt to šķīdumu pagatavošanas norādījumus.
- Iepazīt dažādus gaismjutīgus fotopapīrus, to virsmas un uzbūves īpašības (glancēts, satīna, matēts; šķiedru vai gumijas sveķu bāzes papīrs).

REFLEKSIJA

- Atgriezeniskā saite praktiskās nodarbībās ir vienkārša, jo nodarbības mērķa sasniegšanai ir jābūt reālam darbam – izgatavotam priekšmetam – kvalitatīvi attīstītai fotogrāfijai.
- Ja skolnieki veiksmīgi attīstījuši – mērķis sasniegts.
- Attīstītos foto žāvē un stundas beigās skolēnam jāspēj apjaust un nosaukt vairākas atšķirības starp analogā tehnikā veidotu fotogrāfiju un digitāli drukātu attēlu.

SECINĀJUMI

- Pēc skolotāja paraugdemonstrējumiem un skolēnu veiksmīgi attīstītas fotogrāfijas un izpratnes par nepieciešamajiem posmiem rezultāta sasniegšanai, skolēniem iespējams patstāvīgi (skolotāja uzraudzībā) turpināt darbu pie savas foto sērijas izveides analogā tehnikā.

LITERATŪRAS SARAKSTS

1. New York Institute of Photography Book No.15 – The Perfect Print, New York, US, 19787 revised 1992
2. The essential Black & White photography manual, Mike Crawford, RotoVision, Switzerland, 2005, ISBN – 2-88046-825-6